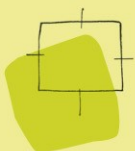

**Bestemmingsplan EHS en recreatieterrein
zuidoostzijde Paterswoldsemeer**

Gemeente**Haren**

VASTGESTELD

BügelHajema

Plek voor ideeën

**Bestemmingsplan EHS en recreatieterrein
zuidoostzijde Paterswoldsemeer**

V A S T G E S T E L D

Inhoud

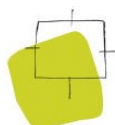
Toelichting en bijlagen

Regels

Verbeelding

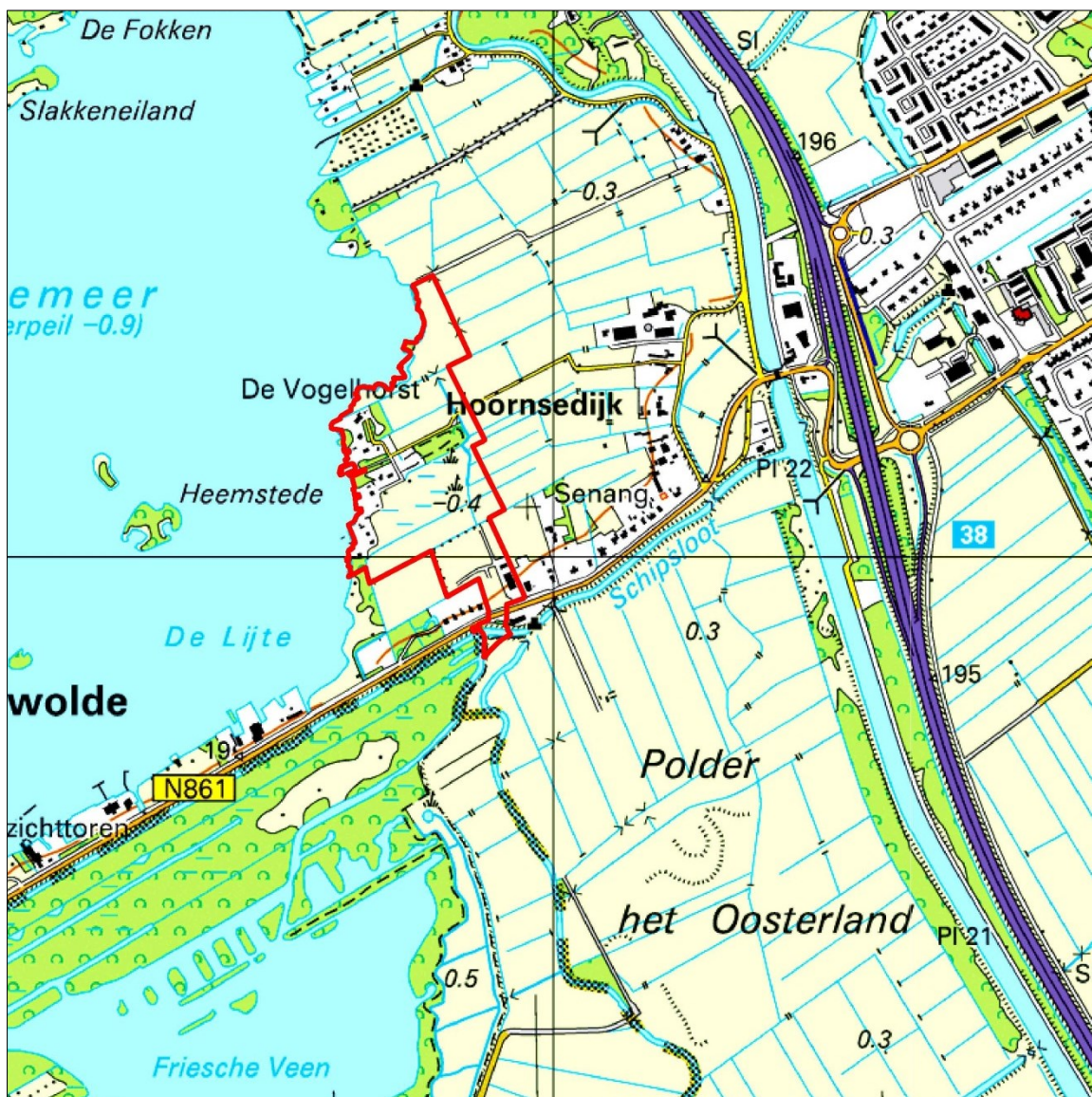
31 oktober 2016

Projectnummer 103.00.01.25.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Gemeente Haren, bron: Topografische Dienst

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
2	Beleid	13
2.1	Provincie	13
2.2	Gemeente	16
3	Planbeschrijving	19
3.1	Toekomstige inrichting	19
3.1.1	Ecologische verbinding	19
3.1.2	Recreatiegebied	22
3.2	Juridische vormgeving	24
4	Toets aan wet- en regelgeving	27
4.1	Wet geluidhinder	27
4.2	Milieuzonering	28
4.3	Externe veiligheid	28
4.4	Luchtkwaliteit	29
4.5	Ecologie	31
4.6	Archeologie	32
4.7	Bodem	33
4.8	Water	33
5	Economische uitvoerbaarheid	37
6	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	39

Inleiding

Op 29 september 2008 heeft de gemeenteraad van Haren de Structuurvisie Meerweg Haren; Meerweg ontwikkelt Meer vastgesteld. Nadat de raad op 31 mei 2010 heeft ingestemd met de uitvoering van de visie, is deze nader uitgewerkt en geconcretiseerd. Doel van deze plannen is om de zuidkant van het Paterswoldsemeer aantrekkelijker te maken voor toeristen, recreanten, bewoners en ondernemers. Tot de te nemen maatregelen behoren onder meer het verfraaien en veiliger maken van de Meerweg, de aanleg van een recreatieve route langs de jachthaven en het verbeteren van het natuur- en recreatiegebied aan de oostkant van het meer tegenover Café Friescheveen. Dit bestemmingsplan heeft betrekking op laatstgenoemde ontwikkeling. Het gaat om de aanleg van een robuuste ecologische verbindingzone (REVZ) en de uitbreiding van een verblijfsrecreatief gebied.

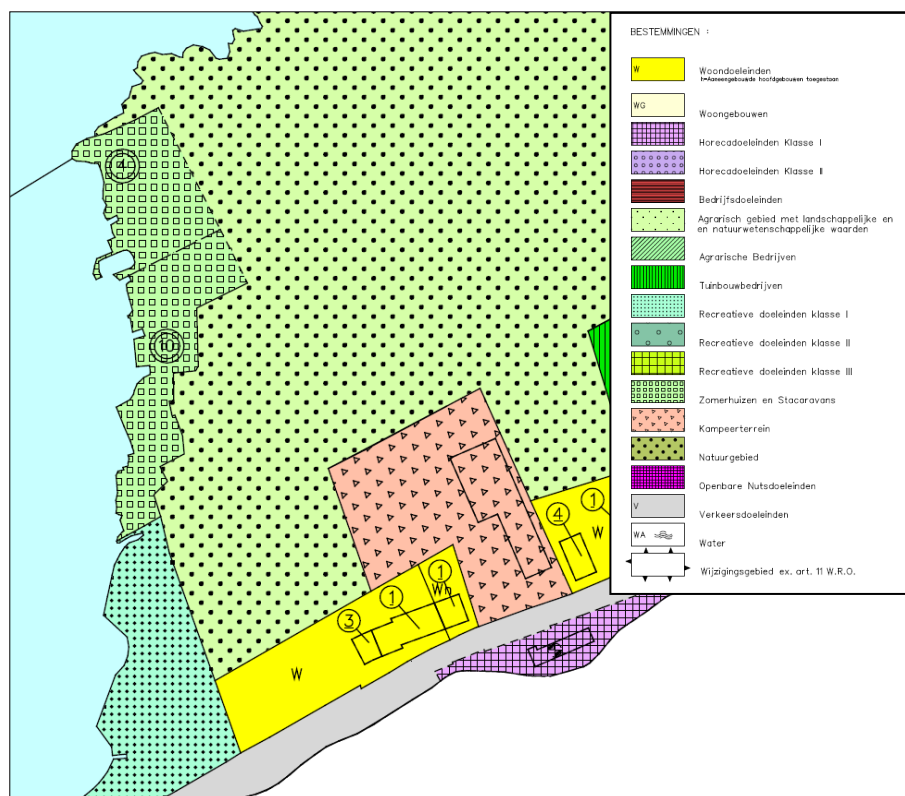

Luchtfoto bestaande situatie (Bron: Google Maps)

De REVZ vormt een belangrijke schakel in de zogenaamde 'Natte As', die van de Biesbosch en Zeeuwse Delta tot aan het Lauwersmeer en de Eems (Duitsland) loopt. De 'Natte As' verbindt internationaal waardevolle (laagveen)moerassen. Het plangebied maakt deel uit van de verbinding tussen de Eelderwolderpolder aan de westzijde van het Paterswoldsemeer en polder Oosterland/Lappenvoort aan de zuidzijde van de Meerweg. De realisatie van de REVZ draagt bij aan een groter habitat en betere migratiemogelijkheden van enkele zeldzame en (zwaar) beschermde dieren, waaronder de bever en otter. Onderdeel van de REVZ binnen het plangebied is de aanleg van enkele

waterstaatkundige bouwwerken, waaronder een brug ter plaatse van de Meerweg en een inlaatvoorziening ten zuiden van deze weg.

Een tweede ontwikkeling die dit bestemmingsplan voorstaat, is de uitbreiding van het gebied met recreatiewoningen aan de zuidostrand van het Paterswoldsemeer. Tussen de bestaande recreatiewoningen en de beoogde REVZ is een weidegebied aanwezig dat zich goed leent voor een dergelijke verblijfsrecreatieve functie.

Huidige bestemmingen (Bron: bestemmingsplan Paterswoldsemeer)

PLANGEBIED

De globale ligging en begrenzing van het plangebied is aangegeven op de overzichtskaart in het begin van deze toelichting. Daaruit blijkt dat naast het tracé voor de REVZ en het nieuwe verblijfsrecreatiegebied, ook het gebied met de bestaande recreatiewoningen is opgenomen in dit bestemmingsplan. Het plangebied maakt op dit moment deel uit van het bestemmingsplan Paterswoldsemeer (31 mei 1999) en heeft daarin de volgende bestemmingen: Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden, Zomerhuizen en Stacaravans, Kampeerterrain, Verkeersdoelinden, Horecadooelinden klasse II. Het deel van het plangebied dat ten zuiden van de Meerweg is gelegen, behoort tot het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Haren. Ter plekke geldt de bestemming Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden. Een klein gedeelte van de gronden is tevens gelegen binnen de grenzen van het facet-bestemmingsplan Noodbergingsgebieden Onner- en Oostpolder, polder Lappenvoort en polder het Oosterland, gemeenten Haren en Tynaarlo.

In het volgende hoofdstuk is ingegaan op het provinciaal en gemeentelijk beleid. Hoofdstuk 3 laat zien op welke wijze het plangebied wordt ingericht en hoe dat juridisch is vormgegeven. In hoofdstuk 4 wordt verslag gedaan van de toets aan allerlei wet- en regelgeving (onder andere op het gebied van natuur en milieu). In de laatste twee hoofdstukken komen achtereenvolgens de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan aan bod.

LEESWIJZER

Beleid 2

2.1

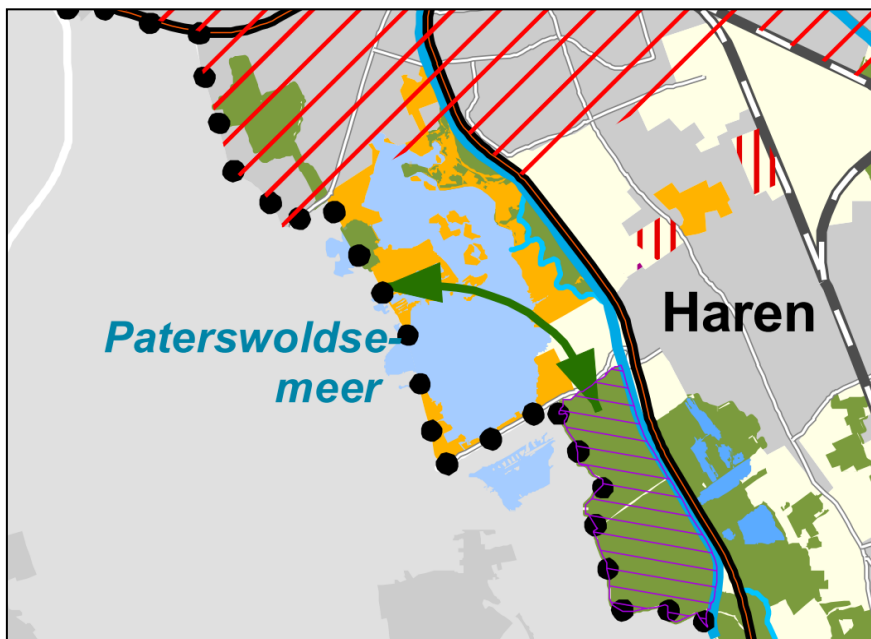
Provincie

Het Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013 (hierna 'Omgevingsplan') bevat het provinciaal ruimtelijk beleid. Het is strategisch van aard en gaat over de kwaliteit, de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving. Voor gemeenten en waterschappen is het Omgevingsplan op onderdelen kaderstellend.

OMGEVINGSPLAN

Het Omgevingsplan heeft als hoofddoelstelling: duurzame ontwikkeling. Daarmee wordt bedoeld: 'voldoende werkgelegenheid én een voor mens en natuur leefbaar Groningen'. Deze doelstelling is uitgewerkt in de volgende uitgangspunten:

- Duurzaamheid en duurzame leefomgeving. De optimale balans tussen leefbaarheid, milieu en economische groei. Aandacht voor (duurzame) energie, het klimaat en water.
- Bescherming van de bijzondere karakteristieken van het Groninger landschap.
- Leefbaarheid in de stad en op het platteland. Concentratie van wonen en werken in de stedelijke gebieden en zorgen voor voldoende voorzieningen in de dorpen.

Afbeelding 1. Uitsnede Functiekaart Omgevingsplan

Het Omgevingsplan gaat niet specifiek in op de ontwikkelingsmogelijkheden van de zuidoostkant van het Paterswoldsemeergebied. Op de Functiekaart is het plangebied aangeduid als 'recreatie' (bestaand en nieuw gebied voor recreatiewoningen) en 'landbouw'. Er is tevens een 'pijl' opgenomen die de indicatieve ligging van de 'robuuste ecologische verbinding' aangeeft (REVZ). Zuidelijk van het plangebied gelden de aanduidingen 'noodbergingsgebied' en 'EHS' voor polder Oosterland/Lappenvoort.

Er zijn op de overige kaarten van het Omgevingsplan en de Omgevingsverordening geen waarden of belemmeringen voor (de directe omgeving van) het plangebied aangegeven.

Ecologische verbinding

Ten aanzien van ecologische verbindingzones merkt het Omgevingsplan het volgende op: "We willen voorkomen dat natuurgebieden met hun leefgemeenschappen geïsoleerd raken. Daarom is het belangrijk dat we doorsnijding van natuurgebied door nieuwe infrastructuur tegengaan en dat er tussen natuurgebieden voldoende verbindingzones van hoge kwaliteit zijn [...] De taakstelling voor robuuste verbindingzones omvat de realisatie van circa 1.100 hectare nieuwe natuur [...] In onze omgevingsverordening (artikel 4.33) vragen we gemeenten in hun bestemmingsplannen rekening te houden met de zoekgebieden voor de robuuste verbindingzones en geen onomkeerbare ingrepen toe te staan die de aanleg van de verbinding onmogelijk maken."

Verblijfsrecreatie

De provincie geeft verder aan dat er nieuwe parken met recreatiewoningen mogen worden ontwikkeld, mits dit niet strijdig is met beleid en regelgeving voor natuur en landschap of met het ruimtelijk beleid. Daarnaast is aangegeven dat gemeenten permanente bewoning van recreatiewoningen, recreatiechalets en stacaravans in bestemmingsplannen moeten uitsluiten. Dit om verdere verstedelijking van het buitengebied tegen te gaan en te voorkomen dat er functies in het buitengebied ontstaan die qua locatiekeuze en stedenbouwkundige opzet niet op een woonfunctie zijn berekend. In de Omgevingsverordening is een bepaling over permanente bewoning van recreatiewoningen opgenomen, die in de regels van dit bestemmingsplan is verwerkt.

OMGEVINGSVERORDENING

Op dit bestemmingsplan zijn tevens de artikelen 4.5 (ruimtelijke kwaliteit), 4.21 (duisternis en stilte), 4.27.1 (niet-agrarische functie in het buitengebied), 4.29 (verbod op permanente bewoning), 4.31/332 (Ecologische Hoofdstructuur), 4.35 (Nationaal landschap Drentsche Aa) uit de Omgevingsverordening versie 9 maart 2011 van toepassing. In het navolgende is aangegeven hoe met deze artikelen in dit bestemmingsplan is omgegaan.

- Ruimtelijke kwaliteit: Voorafgaand aan de totstandkoming van het stedenbouwkundig ontwerp voor de uitbreiding van het recreatiegebied is een zogenaamde kwaliteitsstudie verricht. Deze studie had als vertrekpunt de ontstaansgeschiedenis van het gebied en de bestaande landschappelijke karakteristieken, zowel van de directe (bebouwde)

omgeving als van de grotere landschappelijke eenheid van het Paterswoldsemeergebied. Op dit punt wordt verwezen naar hoofdstuk 3 waarin de kwaliteitsstudie is verwerkt.

- Duisternis en stilte: Voorkomen moet worden dat er te veel licht of lawaai vanuit het nieuwe recreatiegebied afstraalt op het EHS-gebied dat ten oosten daarvan wordt aangelegd. Daarom zal bij de uitwerking van de recreatieve bestemming worden aangegeven hoe in het gebied met openbare verlichting en geluidsbronnen (verkeersbewegingen, pleziervaart) wordt omgegaan.
- Volgens artikel 4.27.1 voorziet een bestemmingsplan niet in nieuw ruimtebeslag ten behoeve van, noch in nieuwvestiging van niet-functioneel aan het buitengebied gebonden functies, zoals wonen of voorzieningen voor recreatie. De gemeente heeft de provincie verzocht de begrenzing van het buitengebied te herzien zodat het nieuwe recreatiegebied er buiten valt.
- Verbod op permanente bewoning: In de regels zijn specifieke gebruiksbepalingen opgenomen om te voorkomen dat de recreatiewoningen permanent worden bewoond.
- EHS: Een bestemmingsplan mag geen afbreuk doen aan het areaal, de samenhang, de (potentiële) abiotische kenmerken en de cultuurhistorische waarden van de Ecologische Hoofdstructuur of van robuuste verbindingzones. Aangezien een deel van het nieuwe recreatiegebied binnen de EHS ligt, heeft de gemeente hiervoor ontheffing verkregen van de provincie. In paragraaf 4.5 is aangegeven dat deze ontheffing kon worden verkregen omdat:
 1. het hier gaat om een kleinschalige ontwikkeling in een gebied met beperkte ecologische waarden, waardoor de aantasting beperkt blijft;
 2. dit bestemmingsplan per saldo meer natuurwaarde creëert en het verlies voldoende wordt gecompenseerd.
- Nationaal Landschap Drentsche Aa: In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het Nationaal Landschap Drentsche Aa moet rekening worden gehouden met de daarbij behorende landschapskenmerken (kleinschaligheid van het landschap, de vrij meanderende beek de Drentse Aa, alsmede de samenhang van essen, bossen, heides en moderne ontginningen). Op dit punt wordt verwezen naar het door de provincie opgestelde inrichtingsplan waarin is aangegeven hoe is omgegaan met de bestaande karakteristieken van het EHS-gebied. Hierna wordt kort ingegaan op dit inrichtingsplan. Zie voor de inhoud daarvan het volgende hoofdstuk.

De provincie Groningen heeft de Dienst Landelijk Gebied opdracht gegeven om een inrichtingsplan voor de REVZ rond het Paterswoldsemeer op te stellen. In dit plan, getiteld 'Robuuste verbindingzone Paterswoldsemeer' (februari 2010), is aan de hand van enkele principeschetsen aangegeven op welke wijze de REVZ gerealiseerd kan worden. Ook is ingegaan op het beheer, de samenhang met andere plannen en de uitvoerbaarheid. Zie verder het volgende

INRICHTINGSPLAN REVZ

hoofdstuk waar het inrichtingsplan als basis voor de planbeschrijving is genomen.

2.2

Gemeente

BESTEMMINGSPLAN PATERSWOLDSEMEER

Het gemeentelijk beleidskader voor het plangebied is onder meer verwoord in het bestemmingsplan Paterswoldsemeer.¹ Hoofddoelstelling voor het Paterswoldsemeergebied is: “de inrichting en het beheer van het gebied dient in een goed evenwicht tussen recreatieve belangen, natuurbescherming en landschapsverzorging plaats te vinden.” Het bestemmingsplan biedt expliciet ruimte voor de ontwikkeling van een ecologische verbinding tussen het Zuidlaardermeer en het stroomdal van de Drentse Aa. Aan deze gronden is de bestemming Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden toegekend. Ingrepen die het karakteristieke landschapsbeeld (openheid naar het meer toe en opstreckende verkaveling), de bodemstructuur en waterhuishouding kunnen verstoren, zijn binnen deze bestemming gebonden aan een aanlegvergunning. De realisatie van de REVZ is op grond hiervan niet (zonder meer) mogelijk. Dat geldt uiteraard ook voor de toevoeging van recreatiewoningen, die eveneens binnen deze bestemming vallen.

Aan het gebied van de bestaande recreatiewoningen is de bestemming Zomerhuizen en Stacaravans toegekend. Het streefbeeld voor deze bestemming is als volgt geformuleerd: “ruim opgezette terreinen met voldoende ruimte tussen de huisjes en caravans, zichtlijnen vanaf de terreinen in de richting van het meer, compacte bebouwing en een goede aankleding van de percelen met groenvoorzieningen. Daarnaast dient er sprake te zijn van een goede landschappelijke inpassing.” De regels van het bestemmingsplan voorzien in een minimale afstand tussen vrijstaande recreatiewoningen overeenkomstig de recreatiewoningen in de rest van het Paterswoldsemeergebied (ad 10 m met de mogelijkheid om te besluiten hiervan af te wijken tot 6 m indien er geen andere mogelijkheid bestaat).

STRUCTUURVISIE MEERWEG

De Structuurvisie Haren; Meerweg ontwikkelt Meer (september 2008) is een uitwerking van de Kadernota ‘Ontwikkeling Meerweg’ (november 2006). Doelstelling van deze kadernota is: “Versterking en verbetering van de recreatieve-, verblijfs- en woonfunctie aan de zuidkant van het meer in de context van de bestaande landschappelijke onderlegger.” In de structuurvisie is aangegeven dat binnen de ‘oostflank’ van het Meerweggebied het “natte en natuurlijke meer ruimte krijgt, waarbij inrichting ondergeschikt is aan het natuurlijke

¹ Dit bestemmingsplan is tijdens de voorontwerpfase van onderhavig bestemmingsplan vervangen door de Beheersverordening Paterswoldsemeer (vastgesteld 24 juni 2013). In deze verordening zijn de uitgangspunten van het bestemmingsplan Paterswoldsemeer overgenomen met dien verstande dat nieuwe ontwikkelingen vooralsnog niet zijn meegenomen. Als die zich voordoen zullen die met een nieuw bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt.

karakter.” Gedacht wordt aan een moerasachtige zone die ter hoogte van de Meerweg wordt overbrugt en overgaat in het Friescheveen. Verder wordt nog gesproken over het creëren van een extra opvaart in het gebied ten westen van de ecologische verbinding. Hierdoor zullen de in het gebied aanwezige woon- en recreatieve functies sterker aan het meer verbonden worden. Over de exacte ligging van de ecologische verbinding doet de Structuurvisie geen uitspraken.

De Structuurvisie houdt expliciet rekening met de uitbreiding van het verblijfsrecreatiegebied ten westen van de ecologische verbinding. Aangegeven wordt dat hier een invulling met 18 recreatiewoningen mogelijk is.

Planbeschrijving

3

3.1

Toekomstige inrichting

3.1.1

Ecologische verbinding

De robuuste ecologische verbindingzone (REVZ) die langs het Paterswoldsemeer loopt maakt, zoals gezegd, onderdeel uit van de 'Natte as'. Deze as is bedoeld om internationaal waardevolle (laagveen)moerassen te verbinden. Het hoofdtracé van de 'Natte As' binnen de drie noordelijke provincies loopt van de Rottige Meenthe (Friesland) tot aan de Duitse grens. Het deel dat voor het Paterswoldsemeer relevant is, valt binnen de verbinding Leekstermeer - Midden-Groningen. Voor deze verbinding zijn in het handboek robuuste verbindingzones (HRV) de natuurdoelen water, riet/moeras, nat schraalland en moerasbos aangegeven. Aan deze doelen zijn twee ecosysteemtypen gekoppeld: 'moeras, struweel en groot water' en 'grasland met klein water'. In de navolgende tabel zijn de doelsoorten per ecosysteemtype opgenomen. Zie ook het inrichtingsplan voor andere soorten die van de nieuwe natuur kunnen meeprofiteren.

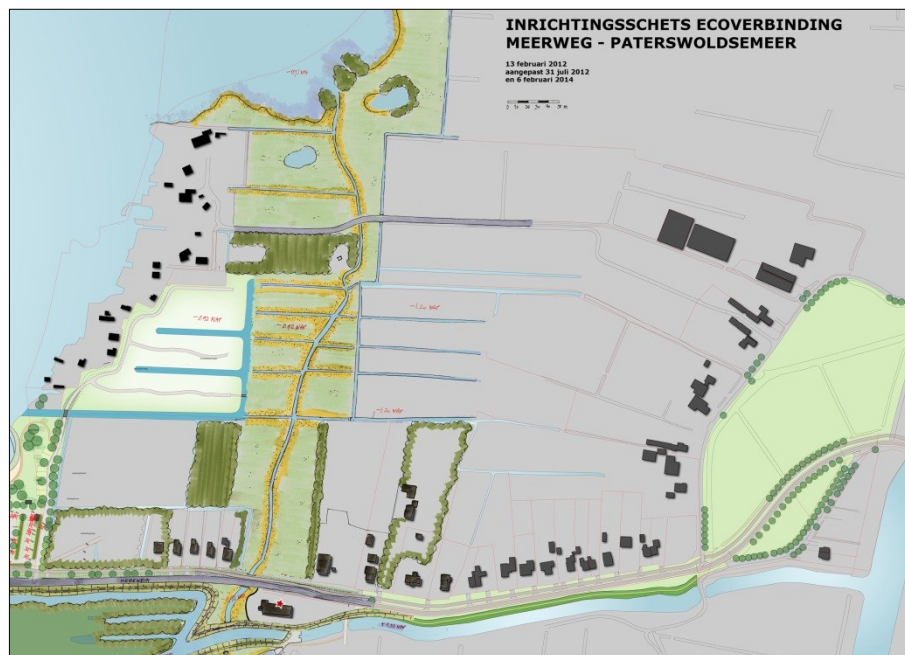
PROGRAMMA

Ambitieniveau	Ecosysteemtype	Ecoprofiel*	Doelsoort	Soortgroep
B1	Moeras	Bever	Bever	Zoogdieren
B1	Moeras/grasland	Otter	Otter	Zoogdieren
B2	Moeras	Noordse woelmuis	Noordse woelmuis	Zoogdieren
B2	Moeras	Ringslang	Ring slang/Heikikker	Reptielen
B1	Moeras	Grote Karekiet	Grote Karekiet	Vogels
B1	Moeras	Grote Karekiet	Sprinkhaanzanger	Vogels
B1	Moeras	Roerdomp	Roerdomp	Vogels
B2	Moeras	Blauwborst	Blauwborst	Vogels
B2	Moeras	Blauwborst	Snor	Vogels
B2	Moeras	Rietzager	Rietzanger	Vogels
B2	Grasland	Klaverblauwtje	Klaverblauwtje	Dagvlinders
B2	Grasland	Klaverblauwtje	Grote vuurvinder	Dagvlinders

*een ecoprofiel bestaat uit één of meerdere doelsoorten

De Eelderwolderpolder/Onlanden (ten westen van het Paterswoldsemeer) en het gebied van het Zuidlaardermeer zijn zogenaamde sleutelgebieden (leefgebieden), die verbonden moeten worden. Een sleutelgebied heeft een oppervlakte van minimaal 750 ha. De afstand tussen deze twee sleutelgebieden bedraagt circa 10 km. De oppervlakte van polder Lappenvoort/Oosterland is circa 500 ha.

De benodigde breedte van de schakels tussen sleutelgebieden is afhankelijk van de ecosysteemtypen. De ecosysteemtypen ‘moeras, struweel en groot water’ en ‘grasland met klein water’ hebben een optimale breedtemaat van ongeveer 100 m. De schakels tussen de gebieden worden niet gelijk ingericht als deze gebieden, maar moeten geschikt zijn voor de doelsoorten om deze schakels te kunnen gebruiken.

Afbeelding 4. Indicatieve inrichting REVZ

INRICHTING

Bovenstaande afbeelding geeft de beoogde inrichting van de REVZ binnen het plangebied weer. Centraal in dit gebied ligt een watergang die het Paterswoldsemeer met het water ten zuiden van de Meerweg verbindt. Deze watergang valt grotendeels samen met een bestaande sloot. Naast een ecologische functie zal de nieuwe watergang ook een belangrijke waterhuishoudkundige functie gaan vervullen. Via deze watergang zal water uit de Drentsche Aa in het Paterswoldsemeer worden gelaten, om deze op peil te houden. Het water van de Drentsche Aa heeft een betere kwaliteit dan het water van het Noord-Willemskanaal dat op dit moment wordt ingelaten.

De nieuwe watergang wordt aangelegd met natuurvriendelijke oevers. De sloten blijven gehandhaafd en krijgen eveneens natuurvriendelijke oevers. Daartussen liggen extensief te beheren graslanden. Zo blijft de structuur van het huidige landschap behouden. De REVZ heeft op de meeste plekken een breedte van circa 90-100 m. In de REVZ ligt een bosje/particuliere tuin. Dit blijft eveneens gehandhaafd. De inrichting van de REVZ wordt ten oosten van dit bosje gemaakt, gebruikmakend van de reeds bestaande watergang. Bij de Meerweg, waar de REVZ vrij smal is (circa 70 m), komt aan weerszijden beplanting te staan. Dit om de zone enigszins af te schermen. Het nieuwe bosje achter de bebouwing dient als buffer vanwege het recreatiegebied langs het meer. Dit

buffergebied en de aangrenzende gronden zijn op dit moment bestemd als Kampeerterrein.

Afbeelding 5. Perceel met huidige bestemming kampeerterrein

Waar de zone de Meerweg kruist komt een brug. De brug bestaat uit twee delen, één voor het autoverkeer en één voor het fietsverkeer. Tussen beide delen valt licht op de REVZ. Eventueel kan gekozen worden voor twee separate bruggen op grotere afstand van elkaar.

De kruising met de Meerweg is cruciaal. Hier is de breedte van de zone smal en is er door het verkeer vrij veel verstoring. De inpassing van de brug en de zone aan weerszijden van de brug zijn van groot belang voor het functioneren van de REVZ. Bij de inpassing van de brug zal rekening worden gehouden met de toeritten van omliggende woningen/voorzieningen.

De ecologische verbinding komt ten zuiden van de Meerweg uit in het Friescheveen. Het plaatselijk aanwezige café wordt aan de westkant gepasseerd. Het overige gebied ten zuiden van de Meerweg wordt deels opnieuw ingericht om meer ruimte te creëren voor de doelsoorten.

Om aan de zuidzijde van de ecobrug een, ecologisch gezien, obstakelvrije zone en een goede aansluiting met de aan te leggen waterloop met de Drentse Aa te realiseren dient ongeveer 75 m van deze dijk te worden verlegd. Voor deze dijkverlegging wordt de ruimte gebruikt tussen de Drentse Aa en het water van het Friescheveen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de reeds bestaande dijk rond de polder "Oosterland/Lappenvoort" over een lengte van ca. 60 m, de totale verlegging geeft een dijk van ongeveer 170 m. Vanwege deze verlegging dient eveneens het tracé van deze waterkerende dijk rond de polder over een afstand van circa 95 m in zuidelijke richting te worden verlegd. Beide te verleggen dijken behouden hun respectievelijke waterkerende functies.

Dit betekent dat 75 m bestaande dijk als belangrijk lijnelement direct ten zuiden van de Meerweg wordt vervangen door een dijk over een lengte van

170 m, waarbij gebruik wordt gemaakt van 60 m polderdijk. Deze polderdijk wordt eveneens in zuidelijke richting verlegd over een afstand van 95 m. Gezien de beperkte lengte waarover deze verleggingen plaatsvinden en de richting waarin, is de aantasting van de cultuurhistorische waarde zeer beperkt. Wel zal de uitvoering van het werk onder archeologisch toezicht uitgevoerd dienen te worden.

De inrichting van de REVZ zal op korte termijn nader worden gedetailleerd, vooral ook met het oog op de waterhuishoudkundige aspecten. Uitgangspunt is dat in het naastgelegen gebied geen wateroverlast optreedt. De randvoorwaarden hiervoor zijn inmiddels overeengekomen met het waterschap en in de waterparagraaf vastgelegd.

3.1.2

Recreatiegebied

Het verblijfsrecreatiegebied langs de zuidostrand van het Paterswoldsemeer maakt, zoals gezegd, ook deel uit van het plangebied. Dit gebied bestaat uit recreatiewoningen van verschillende omvang en architectuur. De recreatiewoningen liggen veelal op ruime kavels en beschikken aan de meerzijde over een steiger (met boothuis). Via een toegangsweg is een deel van de recreatiewoningen bereikbaar vanaf de Hoornsedijk. Deze kruist daarmee de REVZ. Door de geringe verkeersintensiteit vormt zij geen belemmering voor de ecologische functie van de zone.

Afbeelding 6. Indicatieve inrichting recreatiegebied (Bron: kwaliteitsstudie)

De inrichting van het bestaande recreatiegebied wordt met dit bestemmingsplan niet gewijzigd. Voor het nieuwe gebied heeft de gemeente de Kwaliteitsstudie recreatiewoningen Oostflank Meerweg (Noordpeil, 10 juli 2012) laten opstellen. Doel van deze studie is: “het realiseren van een recreatieterrein met een gebiedseigen karakter waarbij zowel de stedenbouwkundige structuur als de inrichting en het materiaalgebruik in overeenstemming zijn met de omgeving.” Bij ‘omgeving’ gaat het zowel om de toekomstige REVZ als om het bestaande recreatiegebied. De studie heeft hiervoor ‘kwaliteitskaders’ opgenomen. Aan het slot van het rapport zijn ook enkele beeldkwaliteitseisen opgenomen. Hieronder is kort op de kwaliteitsstudie ingegaan. Voor alle duidelijkheid wordt daarbij opgemerkt dat de studie een indicatief karakter heeft en nog op onderdelen kan wijzigen. Pas bij de uitwerking van de recreatieve bestemming (zie volgende paragraaf) zal de inrichting definitief worden bepaald.

Het nieuwe recreatiegebied beslaat een oppervlak van circa 1,6 ha. Hierbinnen is ruimte voor maximaal 18 recreatiewoningen met een hoofdgebouw van maximaal 100 m² (footprint). In het bestemmingsplan wordt ook de mogelijkheid geboden een aantal recreatiewoningen samen te voegen en als één gebouw vorm te geven. Dit draagt bij aan de diversiteit van verschillende bouwvolumes en de verhouding van bebouwing en groen, meer ruimte om minder gebouwen. In de voorgaande afbeelding is een indruk gegeven hoe de recreatiewoningen kunnen worden ingepast. Aangesloten wordt bij de oriëntatie en omvang van de bestaande recreatiewoningen. De huidige verkavelingsrichting, evenals het bestaande slotenpatroon, worden in dit ontwerp gerespecteerd.

In overleg met de toekomstige ontwikkelaar zal bekeken worden of een (directe) vaarverbinding met het Paterswoldsemeer mogelijk is. Qua beplanting zal worden aangesloten bij de karakteristieken van het omliggende landschap. Aan de oostelijke rand van het nieuwe recreatiegebied komt een groenstrook die als buffergebied ten opzichte van de REVZ is bedoeld. Het nieuwe recreatiegebied is ontsloten via de parkeerplaats aan de Meerweg (en niet via de Hoornsewijk). Deze ontsluitingsroute wordt ook deels gebruikt door de recreanten van de bestaande recreatiewoningen. Bij de latere uitwerking van de plannen voor het nieuwe recreatieterrein zal - voor het gedeelte dat binnen dit bestemmingsplan ligt - worden gekeken op welke wijze de ontsluiting kan worden gedetailleerd. Ten aanzien van de aansluiting op de Meerweg worden geen verkeerskundige knelpunten of problemen met betrekking tot de verkeersveiligheid verwacht. De Meerweg geldt als erftoegangsweg waarvoor tot voor kort een maximumsnelheid van 60 km p/u gold maar waarvoor een verkeersbesluit in december 2012 is genomen waarin is bepaald dat na de reconstructie (begin 2014) een maximumsnelheid van 50 km p/u gaat gelden. Aan deze weg zijn reeds diverse ontsluitingen van (groepen) woningen aanwezig, die passen bij de functie van de weg. De verkeersgeneratie van de nieuwe recreatiewoningen bedraagt 42 ritten per etmaal (zie paragraaf 4.4). Dit is dusdanig gering dat de doorstroming op de Meerweg niet in gevaar komt.

3.2

Juridische vormgeving

Algemeen

In dit onderdeel van de toelichting wordt nader ingegaan op de vormgeving van de verbeelding en de regels.

Bij de opzet van de regels is aangesloten op de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Tevens sluiten de regels aan bij de eisen conform de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2008 (SVBP 2008).

De inleidende regels (begrippen en wijze van meten) sluiten aan bij de eisen van het Bro en zijn, daar waar relevant, aangevuld met essentiële begrippen. Dit geldt tevens voor de opzet van de algemene regels (anti-dubbeltelbepaling, algemene gebruiksregels, algemene afwijkingsregels) en het overgangsrecht. Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied.

Opbouw van de regels

De regels van het bestemmingsplan kennen een vaste opbouw en volgorde, conform de SVBP 2008.

Bestemmingen en afweging van belangen

In het bestemmingsplan zijn vier hoofdbestemmingen opgenomen. Dit zijn: Natuur, Recreatie-Verblijfsrecreatie, Recreatie (uit te werken) en Verkeer. Daarnaast is de dubbelbestemming Leiding - Gas opgenomen.

Natuur

De bestemming Natuur geldt voor het gebied dat zal worden ingericht als ecologische verbindingzone. De inrichting van dit gebied is in paragraaf 3.1.1 beschreven. Zowel de zone ten noorden als ten zuiden van de Meerweg zijn opgenomen in het plangebied.

Binnen de bestemming zijn onder andere ook (nieuwe of te vervangen) waterkeringen toegestaan. Aan de zuidzijde van de Meerweg zal een bestaande waterkering worden verlegd.

Recreatie-Verblijfsrecreatie

De Bestemming Recreatie-Verblijfsrecreatie geldt voor het bestaande verblijfsrecreatiegebied waar 15 recreatiewoningen zijn gelegen. Dit gebied heeft een soortgelijke regeling gekregen als de vigerende bestemming Zomerhuizen en Stacaravans (zie inleiding en paragraaf 2.2).

De bebouwingsregeling is echter verruimd. Dat heeft enerzijds te maken met de huidige situatie. Het oppervlak van de bestaande recreatiewoningen is soms groter dan het vigerend bestemmingsplan toestaat. Anderzijds geldt voor dit gebied dat, gelet op de omvangrijke kavels, grotere recreatiewoningen zowel landschappelijk als stedenbouwkundig gezien aanvaardbaar worden geacht. Er is wat dit betreft een duidelijk onderscheid met de andere recreatiegebieden rond het Paterswoldsemeer waar sprake is van gemiddeld (veel) kleinere kavels. In het vigerend bestemmingsplan Paterswoldsemeer is het maximum toegestane oppervlak voor recreatiewoningen daarom beperkt tot 55 m². Een groter oppervlak is omwille van 'een goede ruimtelijke inpassing, afgestemd op de landschappelijke waarden', niet wenselijk. Voor het plangebied kan daar dus van worden afgeweken.

De nieuwe regeling voorziet in een oppervlak van 100 m² aan bebouwing (inclusief bijgebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde) per perceel. Voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid hiervan wordt verwezen naar eerdergenoemde Kwaliteitsstudie.

De doelstelling van deze bestemming (die voor dit bestemmingsplan overigens niet nieuw is) is om de bebouwing op ieder perceel zo veel mogelijk te integreren, dat wil zeggen dat (met uitzondering van boothuizen - per perceel is één toegestaan), hoofd- en bijgebouwen één geheel moeten vormen. Verder is het de bedoeling dat de recreatieve bebouwing minimaal 10 m uit elkaar staat en zo wordt gepositioneerd dat het groene, natuurlijke karakter van de locatie behouden blijft en versterkt wordt. Uiteraard kan hier alleen op worden gestuurd als er zich nieuwe ontwikkelingen ter plaatse voordoen (verbouw of herbouw). Er kunnen dan ten aanzien van de plaats en bouwhoogten nadere eisen worden gesteld.

De regeling is voorts zo opgezet dat bestaande rechten zo veel mogelijk zijn verankerd in dit plan. In geval van volledige vernieuwing van bebouwing moet echter wel aan de eisen uit dit bestemmingsplan worden voldaan.

Voorts kent dit bestemmingsplan, zoals ieder bestemmingsplan, overgangsrecht waarin is geborgd dat legale bestaande bouw- en gebruiksrechten gehandhaafd blijven.

Woondoeleinden

Aan één perceel binnen het bestaande verblijfsrecreatiegebied is de bestemming Woondoeleinden toegekend. Het gaat hier om een voormalige recreatiewoning aan de Hoornsedijk 28 A-1, waarvoor in 1946 een bouwvergunning voor de verbouw tot een permanente woning is afgegeven. Sindsdien is er sprake van permanente bewoning. In 1990 is de woonfunctie 'bevestigd', eveneens in het kader van een bouwvergunningstraject. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders in 2010 per brief aan de eigenaar aangegeven dat op grond van het overgangsrecht, permanente bewoning is toegestaan. Gedeputeerde Staten hebben besloten ontheffing te verlenen van de Omgevingsverordening provincie Groningen met betrekking tot het toekennen van de bestemming Wonen aan het perceel Hoornse Dijk 28A-1 te Haren.

Recreatie - Verblijfsrecreatie uit te werken

Deze bestemming geldt voor het gebied gelegen tussen de REVZ en het bestaande verblijfsrecreatiegebied. De doelstelling van deze bestemming is de realisatie van maximaal 18 kwalitatief hoogwaardige recreatiewoningen in een natuurlijke setting, aansluitend bij het bestaande recreatiegebied en de REVZ. De uitwerkingsregels zijn gebaseerd op de 'Kwaliteitsstudie' (zie paragraaf 3.1.2).

Burgemeester en wethouders zullen het plangebied eerst nader moeten uitwerken en definitieve regels/inrichtingseisen moeten stellen, voordat er kan worden gebouwd.

Verkeer

De bestemming Verkeer is opgenomen voor de Meerweg. Binnen deze bestemming kan de brug over de REVZ worden gerealiseerd.

Leiding - Gas

Langs de Meerweg ligt een hogedruk gasleiding. Zolang deze leiding niet buiten gebruik is genomen is een beschermende regeling noodzakelijk. Deze leiding is daarom bestemd middels de dubbelbestemming Leiding - Gas. De bestemming ligt op een zone met een breedte van 10 m (ter weerszijden van de leiding 5 m) en bevat een beschermende regeling ter voorkoming van beschadiging van de leiding. De bescherming betekent niet dat activiteiten onmogelijk zijn maar dat deze wel dienen te worden getoetst door vergunningaanvraag voordat die worden uitgevoerd. De regeling is afgestemd op de recente opmerkingen van de Gasunie uit het vooroverleg op dit plan (d.d. 25 april 2013). De vergunningplicht is voorts ook afgestemd op de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION) waarbinnen voor machinaal graven reeds beschermende bepalingen zijn opgenomen.

Overige regels

Tot slot zijn in de regels de anti-dubbeltelbepaling, algemene gebruiksregels, algemene afwijkingsregels, en het overgangsrecht opgenomen.

Toets aan wet - en regelgeving

4.1

Wet geluidhinder

In het kader van de Wet geluidhinder bevinden zich langs alle wegen zones, met uitzondering van wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied en wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt. Buiten de bebouwde kom bedraagt de zonebreedte voor tweestrookswegen 250 m (aan weerszijden van de weg, gerekend vanuit de wegas). Indien geluidsgevoelige bebouwing binnen deze zone wordt gerealiseerd, dient akoestisch onderzoek plaats te vinden. Van belang voor dit bestemmingsplan is de Meerweg (N861).

Bestaande woningen

Langs de Meerweg liggen enkele woningen. Onderzocht is of de geluidsnormen voor deze woningen door de aanleg van de brug worden overschreden. De bevindingen van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport Bouw Ecobrug Meerweg Haren (WMA, 18 februari 2014), dat integraal als bijlage bij dit bestemmingsplan is opgenomen. In het rapport wordt geconcludeerd dat er slechts een geringe toename van geluid is te verwachten bij de dichtstbijzijnde woning Meerweg 201 (maximaal 0,62 dB(A) ten opzichte van de heersende waarde). Op de verder weg gelegen woningen is deze waarde nog lager. Er is daarom ook geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. Omdat de toename van het geluid ook verwaarloosbaar is in de zin dat deze voor het menselijk oor niet of nauwelijks waarneembaar is, acht het gemeentebestuur extra maatregelen ook op grond van een goede ruimtelijke ordening niet noodzakelijk.

Recreatiewoningen

Recreatiewoningen zijn formeel geen geluidsgevoelige objecten in de zin van de Wet geluidhinder. In het kader van 'een goede ruimtelijke ordening' is het wel zaak om aan te geven of aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB kan worden voldaan. Daarom is een beknopt onderzoek verricht. Hieruit blijkt dat de 48 dB geluidscontour op circa 71 m uit de as van de Meerweg ligt (de reconstructie verandert daar weinig aan). De afstand van de recreatiewoningen tot de Meerweg bedraagt circa 160 m. In de zin van de Wet geluidhinder is dus geen sprake van geluidhinder. Zie de bijlagen voor het rekenblad van dit onderzoek.

4.2

Milieu zoning

De recreatiewoningen gelden als hindergevoelige objecten. Aangezien het nieuwe verblijfsrecreatieterrein niet binnen de zones van omliggende bedrijvigheid of voorzieningen ligt, is er wat dit betreft geen sprake van een knelpunt.

4.3

Externe veiligheid

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht gemeenten en provincies die milieuvergunningen verlenen of een bestemmingsplan maken, rekening te houden met externe veiligheid. Doel van het Besluit externe veiligheid inrichtingen is individuele en groepen burgers een minimum beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Inrichtingen

In de directe nabijheid van het plangebied zijn geen bedrijven aanwezig die onder de werking van het Besluit externe veiligheid inrichtingen vallen (bron: Risicokaart Groningen).

Buisleidingen

Parallel aan de Meerweg ligt een aardgastransportleiding. Dit is een leiding die valt onder de werking van het Besluit externe veiligheid Buisleidingen. In overleg met de leidingbeheerder is besloten dat deze leiding een stuk naar het noorden zal moeten opschuiven. In het plan(gebied) is de te wijzigen ligging van de leiding met bijbehorende plaatsgebonden risicocontour opgenomen. Dit betreft het gebied van de dubbelbestemming Leiding-Gas. Met de verplaatsing van deze leiding komen er geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour te liggen.

De effectafstand van deze leiding bedraagt 80 m (bron: Risicokaart). Aangezien de afstand van de nieuwe recreatiewoningen tot deze leiding ten minste 150 m bedraagt, hoeft er op dit punt geen onderzoek plaats te vinden.

Transport

Het plangebied valt buiten de effectafstand van wegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

4.4

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing) en locaties waartoe leden van het publiek gewoonlijk geen toegang hebben.

Op 15 november 2007 is dit deel van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

NSL/NIBM

De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Dit bestemmingsplan biedt de mogelijkheid tot het realiseren van 18 recreatiewoningen. Op basis van de CROW-publicatie nr. 272 'Verkeersgeneratie voorzieningen' is de ritgeneratie van een recreatiewoning bepaald op 2,32 ritten per etmaal. De totale ritgeneratie bedraagt derhalve 42 ritten.

BESTEMMINGSPLAN

Voor kleinere ruimtelijke plannen en verkeersplannen die effect kunnen hebben op de luchtkwaliteit heeft het voormalige Ministerie van VROM in samenwerking met InfoMil de nibm-tool juni 2011 ontwikkeld. Daarmee kan op een eenvoudige en snelle manier worden bepaald of een plan niet in betekenende mate bijdraagt aan luchtverontreiniging. Met behulp van deze rekentool is de toename van de stoffen NO₂ en PM₁₀ bepaald.

NIBM-TOOL

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit		
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		42
Aandeel vrachtverkeer		2,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,04
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Uit de berekeningen met de nibm-tool blijkt dat het plan de grens van 3% (een toename van 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) niet overschrijdt. Het project moet derhalve worden beschouwd als een nibm-project.

ACHTERGRONDNIVEAU

Hoewel geconstateerd is dat het project een zogenaamd nibm-project betreft, dient ook te worden bezien of de luchtkwaliteit in het plangebied niet zodanig is dat de normen voor een goed woonklimaat worden overschreden. Daartoe is gebruik gemaakt van de Grootschalige Concentratiekaarten Nederland 2011. De kaarten worden elk jaar bijgesteld en geven een beeld van de huidige en toekomstige luchtkwaliteit in Nederland. Per kilometervak worden de concentraties voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen weergegeven waarvoor Europese regelgeving bestaat. De kaarten hebben een juridisch-formele status.

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen betreffen stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). De grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) uit de wet zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Grenswaarden luchtconcentraties NO₂ en PM₁₀

Luchtconcentratie	Norm
NO₂	
jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³
PM₁₀	
jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³

Getoetst dient te worden aan de norm voor NO₂ per 1 januari 2015. Vanaf die datum moet blijvend aan de norm van NO₂ worden voldaan. Per 21 juni 2011 moet aan de grenswaarden voor fijn stof worden voldaan.

Uit de Grootschalige Concentratiekaarten blijkt dat in het plangebied de volgende achtergrondniveaus zijn gemeten en worden verwacht voor NO₂ en PM₁₀.

Achtergrondniveaus luchtkwaliteit

Stof	2010	2015	2020
PM ₁₀	21,1 µg/m ³	17,6 µg/m ³	17,1 µg/m ³
NO ₂	14,0 µg/m ³	11,9 µg/m ³	9,7 µg/m ³

Uit de gemeten en berekende achtergrondniveaus blijkt dat deze ruim onder de wettelijke normen blijven. Nader onderzoek kan derhalve achterwege blijven.

CONCLUSIES

4.5

Ecologie

Ter bescherming van ecologische waarden dient bij ruimtelijke ingrepen een afweging te worden gemaakt in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

In 2011 en 2012 zijn door ecologisch adviesbureau Koeman en Bijkerk diverse onderzoeken uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en in verband met de ligging van een deel van het plangebied binnen de Ecologische Hoofdstructuur. De belangrijkste conclusies kunnen als volgt worden samengevat²:

In het plangebied komen alleen algemene en licht beschermde soorten van de Flora- en faunawet voor. Streng beschermde soorten worden niet verwacht. Er is bestaat derhalve geen noodzaak tot het aanvragen van ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet. Wel blijft voor alle soorten de algemene zorgplicht gelden. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze daarom de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving. Aanbevolen wordt om bij werkzaamheden aan watergangen te werken vanuit één richting en bij voorkeur te werken richting een open einde of aangrenzende sloot, zodat vissen en amfibieën kunnen vluchten naar aansluitende watergangen. Voor eventuele kap van bosschages geldt dat werkzaamheden bij voorkeur plaatsvinden buiten het broedseizoen van vogels en dat bomen en struiken geïnspecteerd worden op broedgevallen vlak voor de kap.

Met de realisatie van de plannen waarbij voorzien is in de bouw van recreatiewoningen maar ook in de aanleg van een robuuste verbindingzone, zullen in zijn totaliteit de natuurwaarden sterk toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Doordat het overgrote deel van het plangebied bijzonder verruigd is, zijn beschermde of bijzonder soorten of habitattypen momenteel niet aanwezig. De sloten, die karakteristiek zijn voor het gebied, zijn op veel plaatsen zeer matig watervoerend of zelfs helemaal dichtgegroeid en drooggevallen op het perceel waar de recreatiewoningen zijn voorzien. Schade aan natuur- of landschappelijke waarden door de voorgenomen bouw van de recreatiewonin-

² Ecologisch onderzoek in verband met de voorgenomen herinrichting van het landschap ten noordoosten van de Meerweg te Haren (Koeman en Bijkerk, 28 oktober 2011); Toetsing Flora- en faunawet en Nee-tenzij toets in verband met de voorgenomen ontwikkeling van de ecologische verbinding Meerweg, gemeente Haren (Koeman en Bijkerk, 26 september 2012).

gen is daarom niet aan de orde en compenserende of mitigerende maatregelen zijn derhalve niet noodzakelijk. Wel wordt aanbevolen om daar waar de inrichting van het recreatieterrein dat toelaat drooggevallen greppels watervoevend te maken en bestaande houtwallen en bosschages te behouden of te versterken. Op die manier wordt dit deel goed ingepast in het geheel van de robuuste verbindingsszone met sloten en houtwallen. De bestaande houtwallen binnen het plangebied zijn beperkt in omvang en sluiten niet aan op andere houtwallen, waardoor deze als lijnelement momenteel niet van waarde zijn voor vleermuizen. Zelfs als deze elementen niet worden aangebracht of behouden zal een goed groenbeheer, waarbij verruiging wordt tegengegaan, waarschijnlijk ook al een positief effect hebben op het voorkomen van diverse diersoorten.

Door het realiseren van de robuuste verbindingsszone waarbij onder andere natuurlijke oevers zullen worden aangelegd langs de watergangen ontstaan betere kansen voor diverse planten en diersoorten in het plangebied als geheel. Door de sterke toename van de natuurwaarden en de robuustheid van de EHS in het plangebied bij realisatie van de plannen, wordt het beperkte areaalverlies van de EHS ruimschoots gecompenseerd. Omdat er op deze manier netto winst optreedt voor de EHS is een ontheffing van de Omgevingsverordening zeker mogelijk.

4.6

Archeologie

De robuuste ecologische verbindingsszone wordt aangelegd in en langs de rand van het dal van de Drentsche Aa dat op de Beleidskaart Archeologie van de gemeente Haren (Libau, 14 februari 2012) als 'archeologisch attentiegebied' staat aangegeven. Ten zuiden van de Meerweg doorkruist de nieuw aan te leggen watergang een oude dijk en een historische watergang i.c. Schipsloot. Voor het beekdal geldt dat er archeologische resten uit de vroege prehistorie, late middeleeuwen en 18de/19de eeuw kunnen worden aangetroffen. Ter plaatse van de Paterswoldsedijk en de Schipsloot is sprake van archeologische en cultuurhistorische belangen.

Libau heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. In de bijbehorende rapportage³ is het volgende geconcludeerd:

Geadviseerd wordt om op die locaties, waar de bodemingrepen dieper dan 40 cm onder het maaiveld zullen reiken, een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek (en mogelijk een oppervlaktekartering) uit te laten voeren. ... Uit de resultaten van dit booronderzoek moet duidelijk worden of er langs bovengenoemde tracés nog vervolgonderzoek noodzakelijk is in de vorm van een (passieve) archeologische begeleiding.

³ Plangebied 'robuuste ecologische verbindingsszone' Meerweg-Oost te Haren. Libau, 18 oktober 2012.

Ter plaatse van de Meerweg zelf kan vanwege de aanwezigheid van de asfaltlaag geen booronderzoek plaatsvinden. Bodemingrepen dieper dan 40 cm dienen hier onder een (passieve) archeologische begeleiding plaatsvinden. Ook de werkzaamheden die gepland staan voor de percelen van de camping ten noorden van de Meerweg en de percelen behorend bij Café Friescheveen ten zuiden van de Meerweg, kunnen onder een (passieve) archeologische begeleiding worden uitgevoerd.

Voor het uitvoeren van een archeologische begeleiding is een goedgekeurd Programma van Eisen (PvE) nodig.

Mogelijk zijn er nog (delen van) veenterpen en aan veenontginning gerelateerde structuren/vondsten aanwezig in het deel van het plangebied dat een lage verwachting (groen op de beleidskaart) kent. Mochten tijdens de werkzaamheden in dit deel van het plangebied alsnog archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt krachtens de Monumentenwet (1988) een meldingsplicht. Vondsten dienen zo spoedig mogelijk te worden gemeld bij de gemeente Haren en Libau.⁴

4.7

Bodem

De gemeente heeft een archiefonderzoek uitgevoerd om te kunnen beoordelen in hoeverre er binnen het plangebied (mogelijk) sprake is van bodemverontreiniging. Hieruit is naar voren gekomen dat er op dit moment geen gevallen van verontreiniging van de bodem noch van het grondwater bekend zijn. Gelet op het historische gebruik van de gronden wordt ook geen verontreiniging verwacht. Dat betekent dat er op dit moment geen reden is om aan te nemen dat het bestemmingsplan niet uitvoerbaar is op dit punt. Voor het nieuwe recreatiegebied zal overigens in het kader van de uitwerking wel een verkennend bodemonderzoek worden uitgevoerd. De reden dat dit niet nu al gedaan wordt heeft te maken met de beperkte houdbaarheid van een dergelijk onderzoek (5 jaar).

4.8

Water

Het Besluit ruimtelijke ordening schrijft voor dat in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf moet worden opgenomen. Daarin dient verslag te worden gedaan van de wijze waarop rekening is gehouden met de waterhuishoudkundige situatie.

Er is overleg gevoerd tussen de Dienst Landelijk Gebied, de provincie Groningen, de gemeente Haren en de Waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en

⁴ Uit eerder verricht bureauonderzoek door Libau bleek dat voor het nieuwe recreatiegebied een lage archeologische verwachtingswaarde geldt en dat onderzoek hiervoor niet noodzakelijk is.

Aa's over de beoogde waterhuishouding in het plangebied. Hierna volgt een samenvatting van de belangrijkste afspraken.

Ecologische verbindingszone

De Robuuste ecologische verbindingszone (REVZ) is onderdeel van de EHS in Groningen. Zoals aangegeven in de planbeschrijving, wordt de REVZ, conform de terminologie van natuurdoeltypen, ingericht als 'moeras, struweel en groot water' en 'grasland met klein water'. Binnen deze EHS-doelstelling wordt in dit bestemmingsplan voor een inrichting gekozen die bestaat uit watergangen met brede natuurvriendelijke oevers en daartussen extensief te beheren graslanden.

In het ontwerp-bestemmingsplan is melding gemaakt van verschillende peilen. Het streefpeil voor de bestemming Natuur is gelijk aan het peil van het Paterswoldsemeer. Het uitgangspunt voor de aangrenzende gebieden is dat de huidige drooglegging niet verminderd. In de procedure die het waterschap Noorderzijlvest volgt voor een nieuw peilbesluit wordt nader onderzocht welke maatregelen nodig zijn om dit te realiseren.

Tussen de ecologische verbinding en het landbouwgebied zal een grens- c.q. buffersloot worden aangelegd; in deze sloot zal het landbouwpeil worden nagestreefd. Het water van deze sloot wordt afgevoerd naar het gemaal aan de noordzijde van het landbouwgebied. Indien noodzakelijk (blijkens de peilbesluitprocedure waterschap) kan een vergelijkbare oplossing worden gekozen ten behoeve van de drooglegging ter plaatse van de bestaande recreatiewoningen aan het Paterswoldsemeer.

In de (Paterswolder)schipsloot en het Friescheveen aan de zuidzijde van de Meerweg hanteert het Waterschap Hunze en Aa's een streefpeil van +0,62 m N.A.P. De achterliggende polder het Oosterland heeft een streefpeil van -0,40 m N.A.P. Deze polder heeft tevens een functie als (nood)waterbergingsgebied. Dat betekent dat er bij de verlegging van de kade met een hoogste waterstand van +1,50 m N.A.P. rekening moet worden gehouden.

Inlaat Paterswoldsemeer

De kwaliteit van het water in het Paterswoldsemeer voldoet niet aan de doelstellingen die in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan (POP). Zo treedt er regelmatig blauwalgbloei op; dit vormt onder andere een probleem voor recreanten, met name voor badgasten. In het rapport 'Watersysteemonderzoek Paterswoldsemeer' uit 2010 analyseert Koeman & Bijkerk samen met Waterschap Noorderzijlvest de oorzaken van dit probleem. Uit deze analyse blijkt dat meerdere maatregelen kunnen worden genomen om de ecologische toestand van het (water van het) Paterswoldsemeer te verbeteren. Belangrijkste maatregel is het verlagen van de fosfaatbelasting. Een van de middelen om deze fosfaatbelasting te reduceren, is het gebruiken van ander inlaatwater. Inlaat van water

uit de Oude Aa (Benedenloop Drentse Aa) is een beter alternatief dan het gebruik van inlaatwater uit het Noord-Willemskanaal (zoals dat nu, naar behoefte, gebeurt).

Verder kan de (oever)inrichting van het meer worden verbeterd waardoor het zelfreinigend vermogen wordt versterkt. Het betreft dan maatregelen als moerasontwikkeling in de oeverzone, het lokaal verondiepen (ten behoeve van vegetatieontwikkeling) en het lokaal verdiepen (ten behoeve van slibvang).

Centraal in de aan te leggen REVZ loopt een watergang waardoor de Oude Aa in directe verbinding staat met het Paterwoldsemeer; via deze watergang kan water in het meer worden ingelaten. De oeverinrichting van deze watergang is zodanig dat het zelfreinigend vermogen van het meer wordt versterkt; zie hiervoor ook de planbeschrijving. Ten zuiden van de Meerweg worden hiertoe een aantal hydrologische ingrepen gepleegd, zoals het aanleggen van een watergang, het plaatsen van een stuw en het verleggen van een gedeelte van het dijklichaam. Een en ander zal in overleg met de Waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest technisch verder worden uitgewerkt.

Recreatiegebied

Het recreatiegebied betreft een terrein met reeds bestaande recreatiewoningen en een gebied waar in de toekomst nieuwe recreatiewoningen zullen worden gebouwd. Uitgangspunt in dit bestemmingsplan is dat de huidige waterhuishouding (c.q. drooglegging) in het bestaande recreatiegebied gehandhaafd blijft. De toegekende bestemming Recreatieterrein-Verblijfsrecreatie betreft het opnieuw vastleggen van bestaande bouw- en gebruiksrechten.

Voor het nieuwe recreatiegebied is de bestemming Recreatieterrein-Verblijfsrecreatie uit te werken opgenomen. Dit betekent dat hiervoor geen directe bouwrechten gelden, maar dat op termijn een Plan van uitwerking zal worden opgesteld. Dat plan zal de normale Wro- en watertoetsprocedure doorlopen. Daardoor kan hier worden volstaan met het vermelden van enkele hoofdpunten die voor de waterhuishouding van belang zijn. Op basis van het conceptontwerp (zie Planbeschrijving) wordt bij de inrichting van het nieuwe recreatieterrein rekening gehouden met de volgende zaken:

- De inrichting zal voldoen aan de uitgangspunten voor ontwerp, toetsing, inrichting en beheer, zoals aangegeven in de Notitie Stedelijk Water (Waterschap Noorderzijlvest, 2014).
- Verwacht wordt dat het oppervlak aan verharding met circa 1.600 m² zal toenemen. Het Waterschap Noorderzijlvest hanteert een compensatienorm van 10%. Dit wordt ruimschoots gehaald door de aanleg van nieuwe watergangen in het gebied en/of de nieuwe retentieruimte in de aangrenzende REVZ.
- Om te voorkomen dat het nieuw te realiseren recreatieterrein te nat wordt, zijn verschillende inrichtingsalternatieven mogelijk. Denk hierbij aan het (deels) ophogen van het terrein of het toepassen van constructies met drijfvermogen of palen. Ook kruipruimteloos bouwen behoort

tot de mogelijkheden. Er worden geen maatregelen genomen die van nadelige invloed zijn op het waterpeil binnen het bestaande recreatiegebied.

- Zoals aangegeven in de bijgevoegde Reactienota Inspraak en Overleg, worden peilbuizen geplaatst om de (waterhuishoudkundige) effecten van de aanleg van het recreatieterrein in beeld te brengen en te monitoren. Op grond van deze waarnemingen wordt bepaald of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

E c o n o m i s c h e u i t v o e r b a a r h e i d

5

De te realiseren ecologische zone ligt grotendeels op particuliere eigendommen. Getracht wordt om deze gronden op basis van vrijwilligheid te verwerven. Mocht vrijwillige verwerving niet mogelijk blijken dan zullen andere instrumenten worden ingezet.

Een ander alternatief om de ecologische zone in te richten en te beheren is de inzet van het instrument 'particulier natuurbeheer'. De eigendom van de grond blijft dan bij de particulier die, na herbestemming, een natuurbeheer op zijn percelen gaat voeren. Dit instrument is slechts op een klein deel van de percelen toepasbaar.

De uitvoeringskosten van de ecologische verbindingzone zijn bij de provincie Groningen bekend. Financiering van deze kosten vindt plaats door inzet van eigen middelen van de provincie Groningen inclusief een bijdrage vanuit de Kaderrichtlijn water maatregelen. Tevens dragen het Waterschap Noorderzijlvest, de gemeente Haren en de Regio Groningen-Assen bij aan de uitvoeringskosten. Er is sprake van een sluitende exploitatieopzet. Daarmee is het bestemmingsplan op dit punt uitvoerbaar.

M a a t s c h a p p e l i j k e u i t v o e r b a a r h e i d

Het voorontwerpbestemmingsplan heeft voor de duur van zes weken ter inzage gelegen voor inspraak. Tevens is het plan ter beoordeling verzonden naar betrokken instanties. In de bijgevoegde 'Reactienota Inspraak en Overleg Bestemmingsplan EHS en recreatieterrein zuidoostzijde Paterswoldsemeer' (januari 2014) zijn de binnengekomen zienswijzen samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien.

Dit bestemmingsplan heeft voorts als ontwerp gedurende zes weken (tot 2 juni 2014) ter inzage gelegen. In die periode zijn er diverse zienswijzen binnengekomen. Deze zijn samengevat in een 'Reactienota Ontwerp bestemmingsplan EHS en recreatieterrein zuidoostzijde Paterswoldsemeer'. In deze nota wordt ook verslag gedaan van nader horen van indieners van zienswijzen en wordt aangegeven wat er met de zienswijzen is gedaan. De verbeelding, regels en toelichting zijn naar aanleiding hiervan op enkele punten gewijzigd ten aanzien van de ontwerpversie.

Na de vaststelling van het bestemmingsplan op 28 april 2015 (zie het als bijlage bijgevoegde raadsbesluit) zijn er 3 beroepschriften ingediend bij de Raad van State. In de tussenuitspraak d.d. 6 juli 2016 heeft de Raad van State de beroepen ongegrond verklaard behalve voor zover dit de hoogte van de te realiseren brug betreft. In het akoestisch onderzoek was uitgegaan van een specifiek ontwerp met de daarbij behorende hoogte en niet van de maximale planologische mogelijkheden (maximale bouwhoogte 5 m). Deze mogelijkheden zijn niet onderzocht in het akoestisch rapport. Ook met betrekking tot het aspect van verkeersveiligheid is onvoldoende onderzoek gedaan naar de consequenties voortvloeiend uit de planologische mogelijkheden.

In de tussenuitspraak d.d. 6 juli 2016 (nr. 201505780/1/R4) heeft de Afdeling de gemeenteraad opgedragen om binnen 20 weken na de datum van verzending van deze uitspraak de omschreven gebreken te herstellen. De tussenuitspraak is als bijlage bij deze toelichting opgenomen.